

Kulturdepartementet
10333 Stockholm

2016-03-14

Remissvar
Gestaltad livsmiljö – en ny politik för
arkitektur, form och design (SOU 2015:88)
Ku2015/02481/KL

Om John Mattson Fastighets AB

John Mattson är ett familjeägt fastighetsbolag med hyresrätter och kommersiella lokaler på södra Lidingö, framför allt Larsberg. Byggmästaren John Mattson kombinerade ett visionärt tänkande med en ambition om att ta en aktiv del i samhällsomvandlingen. Larsberg byggdes utifrån tanken att livsmiljön för de boende skulle kännas attraktiv, trygg och långsiktigt hållbar. För såväl förvaltning som utvecklingsprojekt är visionen att betraktas som ett föredöme i branschen när det gäller att generera nytta för ägare, hyresgäster och samhälle.

Övergripande kommentarer om betänkandet

Mycket av grundtanken i utredningen överensstämmer med de värderingar som genomsyrar John Mattsons verksamhet, strategier och mål. Kvalitet, långsiktighet, attraktivitet är några av de ledord som fortfarande är grunden i företaget och som även är återkommande i betänkandet. Vare sig det är i en liten skala, i ett bostadsområde på Lidingö, eller att storskaligt planera regioner med accelererande behov av bostadsbyggande och infrastruktur, bör utgångspunkten vara den samma.

Betänkandet utgår från värderingar som handlar om humanism, ett samhälle för alla, och det är ett förhållningssätt som samstämmer med företagets mål om att förvalta och bygga för långsiktiga värden. Vi delar därför betänkandets utgångspunkt att sätta människan i centrum, att de boende ska vara en del av utvecklingen av samhället och att politiken, liksom en affärsverksamhet, ska drivas av utmaningar.

Perspektivet Gestaltad livsmiljö och utmaningarna

Betänkandets utgångspunkt är att arkitektur, form och design – tillsammans med andra områden – är verktyg i samhällsbyggandet och bör ta ännu större plats i skapandet av hållbara livsmiljöer, något vi alla berörs av. John Mattson delar den bedömningen men konstaterar att av de tre områdena har arkitekturen en större plats i bygg- och fastighetsbranschen och att man ännu inte ser det fulla värdet av form- och designområdet. Helhetsperspektivet med de tre områdena arkitektur, form och design, ser vi generellt sett positivt på, och ser fram emot en större tydlighet kring den konkreta nyttan för fastighetsbranschen med en gemensam politik. Vi är eniga med utredningen om att gestaltningstjänster inte ska betraktas som ett ”utanpåverk”, utan är en del av helheten som inte går att välja bort. Kvalitet och hållbart tänkande lönar sig på både kort och lång sikt.

Utmaningarna som tas upp i betänkandet är relevanta och lyfter de stora problem som berör alla i samhället. Som fastighetsföretag är vi starkt fokuserade på boendefrågan och ser hur urbaniseringen, klimatet, resursfrågan och den tekniska utvecklingen påverkar oss och ständigt driver oss framåt.

Kunskap, kompetens och samverkan

Vi delar helt utredningens syn på vikten av samverkan och att det ska finnas incitament att samla berörda parter på ett tidigt stadium i processen. Kommunen, såväl privata som kommunala fastighetsbolag, byggherre och entreprenörer behöver så långt det går, på ett tidigt stadium, komma överens om gemensamma mål och kvalitetsnivåer. Fokus bör vara att sträva efter samma mål, d.v.s att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Vi ser också att mer medvetna processer inom såväl förvaltning, projekt/bygg och administration är viktigt för att uppfylla målen om långsiktighet och kvalitet i alla led i verksamheten.

John Mattsons syn på betydelsen av beställarkompetensen överensstämmer helt med utredningens - beställarrollen för fastighetsägare är central och vi vill understryka vikten av att som förvaltare och utvecklare vara en föredömlig beställare av såväl entreprenörer som arkitekttjänster.

Förslag till en ny myndighet

John Mattson lämnar inga specifika kommentarer kring förslaget om en ombildning av Statens centrum för arkitektur och design, Arkdes, men vill på ett övergripande plan tillstyrka betänkandets förslag att samla samhällsbyggnadsfrågor på ett ställe som kan attrahera och skapa dialog mellan de områden som ”av tradition” står långt ifrån varandra. Ett forum för frågor som är viktiga för både byggbranschen och arkitektur- och designbranschen, en mötesplats som varken uppfattas som ”kulturens” eller som ”näringslivets” och därmed känns relevant och engagerande för alla.

Vi vill åter understryka vikten av goda samarbeten mellan branscher och discipliner, mellan byggbranschen, entreprenörer och arkitekt- och designbranschen. En myndighet eller ett institut skulle kunna vara till stor nytta för att påvisa hur frågorna hänger ihop och hur branscherna kan påverka varandra.

Höjd kompetens inom offentlig upphandling

John Mattson berörs som privat bolag inte direkt av LOU. Vi är dock medvetna att det finns brister inom bygg- och entreprenörsbranschen när det gäller kunskapen kring regelverket och att det på många sätt har stor påverkan på hela branschen. Det behövs en sundare konkurrens i bygg- och entreprenörsbranscherna och incitamenten för att konsekvent upphandla efter lägsta pris måste luckras upp. Vi tror också att gestaltningstjänster för boendeyråden som Larsberg kan tillföra mycket och vi tillstyrker betänkandets förslag att t.ex. Sveriges kommuner och landsting, SKL, ska ta fram en kvalitetspolicy för kommunerna för upphandling av arkitektur, form och design. Det kan t.ex. handla om utformning av gemensamma ytor, belysning för ökad trygghet, skapa mötesplatser och interaktiva tjänster som boende och besökare har nytta av.

Förändringar i gällande lagstiftning – ökat stöd för innovativt byggande

John Mattson tillstyrker utredningens förslag att utöka anslaget för innovativt byggande och att reglerna för byggande i experimentsyfte ska ses över. Det stora behovet av bostäder belyser just nu hur nödvändigt det är med kreativa lösningar och att byggbranschen förmår att skapa en diversifiering i utbudet av boendeformer. Kommunens roll är här central och vi anser också att systemet som innebär långa ledtider för planprocesser ska ses över.

Siv Malmgren, vd

Anna Bellander, kommunikationschef